

Cultura & oci

www.diariandorra.ad

REPORTATGE | FABIOLA SOFIA MASEGOSA FA UNA IMMERSIÓ EN LA NO GAIRE NODRIDA HISTÒRIA DEL TEATRE A ANDORRA

No és país per a dramaturgs

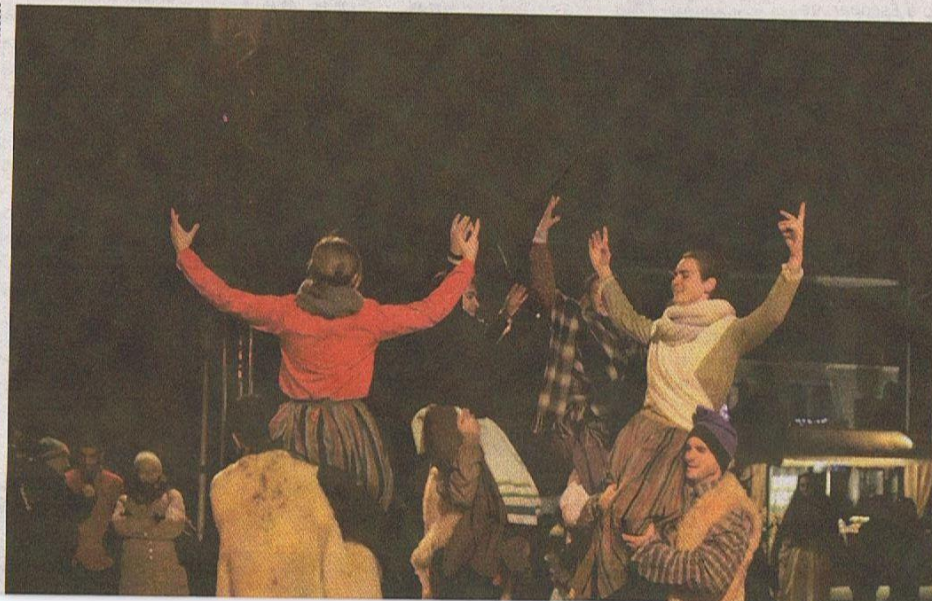
Una producció dramàtica esquelètica i un panorama no gaire més reeixit és la fotografia de la història del teatre a Andorra, un recor-

gut que ha configurat la tesi doctoral de Fabiola Sofia Masegosa i de la conferència que oferirà dilluns, organitzada per la SAC.

A. D.

Andorra la Vella

Només dos autors dramàtics van sorgir d'aquestes valls en el període comprès entre el 1900 i el 1970, el lapse temporal que recorre la recerca de Masegosa, el primer estudi seriós sobre el teatre a Andorra i que situa la primera obra teatral coneguda de temàtica andorrana en la de Jacint Marticella Pobra: *En terres d'Andorra*, escrita el 1934 (tot i que ambientada el 1860). Una comèdia pastoral que recorre temes tan del país com el contraban, amb pinzellades històriques com el trasllat de presos a França i Espanya. L'obra va ser escrita per aquest andorrà resident a Barcelona, on va ser director del

QUÈ HA DIT

Fabiola Sofia Masegosa

AUTORA DE LA RECERCA

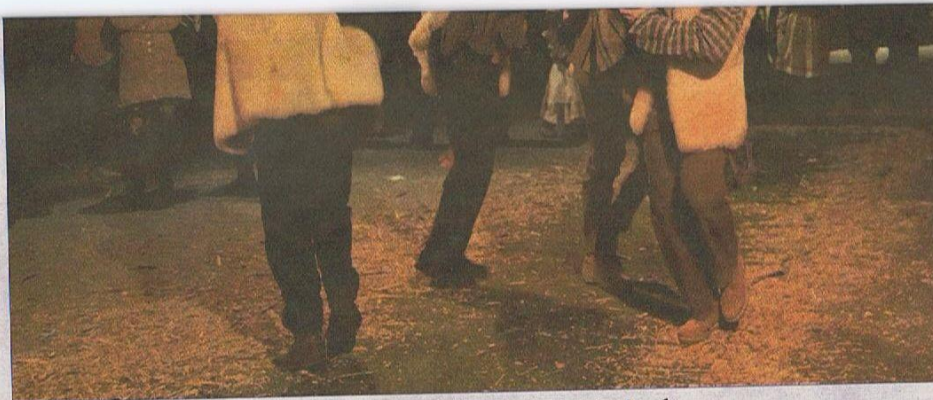
"Que no hagin aparegut els textos no vol dir que ja no existeixin, jo continuo cercant-los"

A banda de la producció de teatre netament andorrà, és a dir, fet al

França i Espanya. L'obra va ser escrita per aquest andorrà resident a Barcelona, on va ser director del Casal Andorrà. L'única peça teatral –si més no que li consti a Masegosa, que s'ha esforçat per trobar-ne més– de la qual és autor.

Aquest primer text es va estrenar al centre cultural barceloní aquell mateix any i immediatament després es va representar a Andorra: al Casino, en una època en què el país només tenia un teatre com a tal, a Ordino, però en una ubicació que l'autora de la tesi no ha estat capaç de determinar. La resta d'escenaris on es feien representacions (no gaire freqüents, específica) eren polivalents: el Centre Moral i Recreatiu, l'esmentat cinema Casino o el Valira, el col·legi de Meritxell o el Centre Cultural Lauredià.

Poc després, el 1938, Joan Puig i Salarich va escriure i estrenar *L'ermita de Meritxell*. Masegosa n'ha trobat constància a l'hemeroteca, font principal de la recerca, juntament amb arxius i biblioteques

El Pessebre Vivent ara recuperat va ser una de les fites teatrals al país.

No gaires autors
ni obra escrita a
casa i pocs
grups teatrals

d'Andorra, el Pallars i l'Alt Urgell, Barcelona i Perpinyà. Malgrat els esforços, però, el que no ha aparegut és el text en si. Com tampoc no va aparèixer un altre de posterior, *La consueta de Sant Jordi*, signada en aquest cas per dues figures, aquestes sí, senyeres de la cultura en totes les seves formes (inclòs el teatre) al país: Rossend Marsol, *Sícoris*, i Esteve Albert. Aquest últim,

per cert, autor de la més important producció dramàtica –també la més coneguda i per això probablement la part menys apassionant de la investigació de Masegosa– al país, començant per l'emblemàtic *Pessebre Vivent* d'Engordany. Que els textos no hagin aparegut no vol dir, puntualitza l'autora, que això hagi de quedar així: "Jo continuo cercant."

A banda de la producció de teatre netament andorrà, és a dir, fet al país i amb temàtica relacionada, la tesi –presentarà alguna de les línies demà a les vuit del vespre, en una conferència a la Llacuna– aborda molts altres aspectes. Per exemple, quins van ser els autors més representats durant el període estudiat. Els resultats diuen que Zorrilla, Benavente i Pemán, en castellà. I en català, Segarra, Rusiñol i Guimerà. També els autors en llengua francesa Claudel, Daudet i Maeterlinck (traduït). I el que més interessava al públic –en això no hi ha gaire variació amb l'actualitat–, la comèdia. A banda de les obres populars –*El Tralari* i *la Marieta* i *Els contrabandistes* (no sols els d'Encamp), entre les totalment andorranes–.

Aborda també la quantitat de companyies, totes amateurs, que es van crear en aquelles dècades: només disset, la major part en els últims temps. Com dèiem, un panorama històric esquitit.

HISTÒRIA | ES PRESENTA DIMARTS, A L'ARXIU COMARCAL

Salòria dedica un llibre als castells de l'Alt Urgell

REDACCIÓ

Andorra la Vella

L'Arxiu Comarcal de l'Alt Urgell acollirà dimarts (19.30 hores) la presentació del llibre *Els castells de la vall de la Vansa i Tuixent*, d'Enric Bech, publicat per l'alturgellenca Edicions Salòria. L'acte comptarà amb la participació de l'autor de l'estudi, que estarà acompanyat per Jesús Fierro, pre-

sident del Consell Comarcal de l'Alt Urgell, i Oliver Vergés, representant del segell.

Els castells de la vall de la Vansa i Tuixent és un estudi sobre les fortificacions d'aquesta vall centrat en tres grans eixos: la construcció de les primeres fortificacions, el paper que van desenvolupar en els conflictes feudals de l'edat mitjana i la importància del procés de feudalit-

zació en la gènesi d'aquestes construccions. Analitza per què hi havia tants castells en època medieval a la vall de la Vansa i Tuixent; quin paper van jugar aquestes fortificacions en les lluites entre la noblesa feudal i el bisbat d'Urgell, i quina relació hi ha entre el feudalisme i la construcció de castells. Bech explica l'evolució de les fortificacions d'aquest territori de l'antic comtat

d'Urgell i les transformacions socials que en van permetre la construcció.

L'autor és llicenciat en ciències econòmiques per la Universitat de Barcelona. La història sempre ha estat una de les seves passions i, des de la seva jubilació, s'ha dedicat a investigar per escriure aquest llibre. També és soci de l'Institut d'Estudis Comarcals de l'Alt Urgell.

Els castells de la vall
de la Vansa i Tuixent

Transformacions socials a l'alta edat mitjana

Enric Bech Duró

Portada del llibre.